

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Recensie: Typisch Toscaans? De geschiedenis van een landschap. Recensie van: The shaping of Tuscany. Landscape and Society between tradition and modernity

Auteur: Aimée Plukker

Verschenen in Skript Historisch Tijdschrift, jaargang 39.3, pp. 225-229.

© 2017 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

p-ISSN: 0165-7518

e-ISSN: 3051-2506

Skript Historisch Tijdschrift is een onafhankelijk wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

overkoepelende ideologie legitimeerde het systematische geweld tegen de lokale indianen nog sterker door de genocide als een onontkoombare confrontatie voor te stellen.

In zijn analyse probeert Madley een verband te leggen tussen de vormen die het geweld aannam en genocide. Dit doet hij door het geweld te koppelen aan de standaarden voor genocide die zijn vastgelegd door de Verenigde Naties en deze te vergelijken met het geweld in Californië. Madley heeft daarvoor een groot aantal historische bronnen geanalyseerd en vastgesteld hoeveel slachtoffers er zijn gevallen ten gevolge van geweld. Naast een groot aantal staatsdocumenten en kranten maakte Madley ook gebruik van *oral history* in de vorm van interviews en andere overleveringen van overlevende indianen. Madley combineerde zo een groot aantal historische documenten met *oral history*.

Het grootste probleem waar Madley mee worstelt is het ontbreken van bewijsmateriaal dat de intentie van een daadwerkelijke genocide aantoonde. De argumentatie die Madley gebruikt brengt de oorzaken en het gebruik van massageweld sterk naar voren, maar schiet tekort om van genocide te kunnen spreken. Hoewel er een gewelddadige ideologie ontstond over het lot van de indianen in Californië heeft de staat

van Californië nooit concrete plannen gemaakt die als genocide beschouwd kunnen worden. Het ontbreken hiervan maakt het Madley moeilijk om genocide van massageweld te onderscheiden. Het grote aantal slachtoffers dat door ziekte en honger is omgekomen, is een tweede probleem. Madley beweert dat deze omstandigheden gedeeltelijk het gevolg zijn van het geweld. Hij levert echter onvoldoende bewijs om ziektes en hongersnood te koppelen aan een intentie tot genocide.

Het boek van Madley onderscheidt zich door de sterke analyse van het geweld dat plaatsvond in Californië tussen 1846 en 1873. Madley toont aan welke vormen het geweld aannam, welke ontwikkelingen daarmee gepaard gingen en hoe een narratief van geweld, migratie en uitroeiing bijdroeg aan steeds verder escalerende vormen van geweld en massageweld. Hoewel Madley's bewijsvoering voor genocide verdere uitwerking nodig heeft, zet hij wel een belangrijke stap om dit onderwerp ter discussie te stellen binnen de historische debatten over het verleden van Californië.

Sebastiaan van der Bij is student aan de onderzoeksmaster History van de Universiteit Utrecht. Hij bestudeert thema's gerelateerd aan geweld binnen de Aziatische en Amerikaanse moderne geschiedenis.

TYPISCH TOSCAANS? DE GESCHIEDENIS VAN EEN LANDSCHAP

Dario Gaggio, The Shaping of Tuscany. Landscape and Society between Tradition and Modernity, Cambridge University Press; 2017; 978-1-107-12777-7; 301 pagina's; €84,75.

Glooiende heuvels, oude huizen, olijfbomen en cipressen: voor velen roept het Toscaanse landschap bekende associaties op als één van de populairste vakantiebestemmingen. Toscane wordt gezien als toonbeeld van authenticiteit en harmonie, een plek waar de tijd stil heeft gestaan. Echter, in de loop van de twintigste eeuw was het Toscaanse landschap veelvuldig aan ingrijpende veranderingen onderhevig. Het fascisme, de strijd tussen communistische boeren en hun landeigenaren en de opkomst van de erfgoedindustrie zorgden voor heftige conflicten in dit gebied en leidden tot vele aanpassingen van dit 'tijdloze' landschap.

In *The Shaping of Tuscany* laat Dario Gaggio, professor aan de University of Michigan, zien hoe bestudering van het Toscaanse landschap verschillende geschiedenissen en percepties van plaats en tijd bloot kan leggen. Dit doet hij enerzijds op traditionele

wijze door de invloed van politieke en economische factoren op het Toscaanse landschap en de samenleving te bespreken. Anderzijds bekijkt hij de meer ruimtelijke aspecten van het Toscaanse landschap, waarbij landschap niet gezien moet worden als topografische eenheid, maar als complexe relatie tussen een plek, de verschillende betekenissen die hieraan worden toegekend en de samenleving in verscheidene periodes.

Met deze vernieuwende benadering sluit Gaggio aan bij de werkwijze van Karl Schlögel, zoals omschreven in het grensverleggende *Im Raume lesen wir die Zeit*, waarin Schlögel pleit voor het bestuderen van geschiedenis binnen de context van een geografische locatie. Dit resulteert in een geschiedenis van het Toscaanse landschap, waarbij benaderingen uit zowel de culturele, economische en sociale geschiedenis als *environmental history* bijeenkomen. Daarnaast is het onderzoek in *The Shaping of Tuscany* zeer interdisciplinair. Gaggio maakt zowel gebruik van archiefmateriaal en egodocumenten, als van documentaires, etnografische observaties en interviews, waaronder een interview met een landbouwdeskundige.

Centraal in het werk van Gaggio staat de complexe verhouding met moderniteit, die begint met de periode van het fascisme.

Aan de ene kant werd de landbouwcultuur in Toscane gezien als een continuïteit van eeuwenoude tradities, waar het fascistische beleid zich in probeerde te voegen. Aan de andere kant rukte het fascisme op in een periode met veel weerstand en onrust vanuit de Toscaanse boeren. Deze werden door de fascistena beschouwd als revolutionair en moesten worden teruggedrongen door de traditionele macht van landeigenaren te vergroten. Vervolgens bespreekt Gaggio de banden van de Toscaanse boeren met de Italiaanse communistische partij die leidden tot politieke mobilisatie van deze boeren in de jaren vlak na de Tweede Wereldoorlog. Boeren begonnen zich te verzetten tegen de *mezzadria*, dagen van verplichte arbeid onder het oude deelpachtsysteem, en protesteerden tegen hun miserabele leefomstandigheden. Werkloosheid vormde voor het eerst een groot probleem en vanaf 1957 werden enkele ‘hongerprotestmarsen’ georganiseerd – een van de tekenen van de verschuivende relatie tussen Toscaanse boeren en de politieke en sociaaleconomische machten in de steden.

Na deze roerige jaren was er sprake van een massale uittocht van jonge mensen. Dit kwam mede door de opkomst van monocultuur, zoals de opkomst van wijnbouw in de Chianti die een einde maakte aan traditionele vormen van land-

bouw. De exodus leidde in de jaren zeventig tot massale immigratie van Sardijnische schaaapherders, die met veel argwaan werden ontvangen door lokale bewoners. Verschillende ontvoeringen waarbij de herders betrokken zouden zijn geweest en nationale denkbeelden over Sardiniërs als bandieten werkten discriminatie ten opzichte van de immigranten in de hand. Lokale inwoners maakten zich echter nog meer druk over de implicaties van de exodus voor het snel veranderende Toscaanse platteland, het bijbehorende erfgoed en de toekomst van de regio.

In de laatste twee hoofdstukken bespreekt Gaggio de invloed van toerisme in Toscane aan de hand van de opkomst van ‘het Toscaanse boerenhuis’, twee musea gericht op het plattelandleven en hoe verschillende landschapsbenaderingen uiteindelijk eindigden in het maken van de Val d’Orcia tot UNESCO werelderfgoed. Vanaf de vroege jaren tachtig zorgden verschillende preservatie- en bestemmingsplannen voor zowel complexe als tegengestelde praktijken. Daarbij speelden vooral diverse percepties en ervaringen van wat het Toscaanse landschap zou moeten zijn een grote rol.

Kundig leidt Gaggio de lezer langs mislukte irrigatieplannen, interne strijd en de invloed van Europese wetgeving, daarbij gebruikmakend van uiteenlopende theorieën van onder

Join us and explore the KB's digital treasure trove

The KB Lab hosts all experimental tools and data sets
based on the KB's digitised collection.

Tools

Data

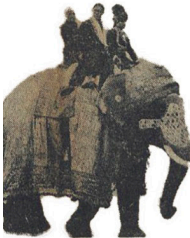

News & events

lab.kb.nl

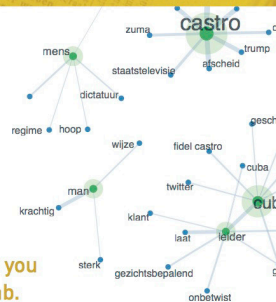
Frame generator

The 'Frame generator', developed by the KB Lab in collaboration with cultural historian prof. dr. Joris van Eijnatten in the context of his KB Fellowship (2016), is a tool aimed at meaningfully reducing a set of (possibly thousands of) texts to word patterns that cut across the distributions generated by topic modelling, thus providing additional insight into the content of the dataset.

Nieuwsgier, 1956

Two examples of what you
can find in the KB Lab.

The KBK-1M Dataset

The KBK-1M Dataset ['Koninklijke Bibliotheek Kranten – 1 Miljoen'] is a collection of 1,603,396 images and accompanying captions of the period 1922–1994. We extracted the images from the Delpher collection of digitised newspapers that are publicly accessible via www.delpher.nl.

@KBNLresearch

github.com/KBNLresearch

dh@kb.nl

andere historici en antropologen en kleurige voorbeelden, zoals de vredesvlaggen die vlak na de oorlog door Toscaanse boeren werden gemaakt en opgehangen als steun aan de internationale vredesbeweging. *The Shaping of Tuscany* laat niet alleen zien dat het Toscaanse landschap bestaat uit complexe geschiedenissen van compromissen en conflict, maar toont bovenal dat er geen sprake is van scheiding, maar een wisselwerking tussen (feitelijke) geschiedenis en (verzonnen) erfgoed. Deze uitstekende lezing van het Toscaanse landschap is een geslaagd pleidooi tegen eenzijdige, lineaire geschiedschrijving en voor een meer gelaagde, interdisciplinaire en ruimtelijke benadering van geschiedenis.

Aimée Plukker volgt de onderzoeksmaster Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Ze was hoofdredacteur van *Babel Magazine* en redacteur bij *Skript Historisch Tijdschrift*. Momenteel houdt ze zich bezig met de geschiedenis van toerisme en culturele representaties van geschiedenis in de moderne tijd.

DE BLOEDIGE UITSPATTINGEN VAN DE INDONESISCHE ONAFHANKELIJKHEIDSOORLOG

Rémy Limpach, *De brandende kampongs van Generaal Spoor*,

Boom, 2016; ISBN: 978-9-024-40717-0; paperback; 870 pagina's; €39,90.

'Ik ben mij er terdege van bewust dat het voor een historicus relatief makkelijk praten is, met de kennis van de afloop, ver weg van het strijdgewoel en zittend in een bureaustoel. Ik besef ook dat ik als militair in een dergelijke positie, strijdend in een zenuwslopende en afmattende guerrilla-oorlog, net zo goed over de schreef had kunnen gaan.' Met deze woorden opent de Zwitsers-Nederlandse historicus Rémy Limpach zijn ontzagwekkende monografie over massageweld tijdens de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog van 1945-1949. Onterecht wordt deze vaak afgeschilderd als een relatief 'beschaafde' oorlog, gevoerd door de 'meest humane' Europese koloniale mogendheid. Met *De brandende kampongs van Generaal Spoor* probeert Limpach de excessen, die tijdens en na de oorlog zo vaak zijn afgedaan als verwaarloosbaar, te rechtvaardigen of als het resultaat van de ontsporingen van enkele individuen van voornamelijk Indo-Europese afkomst. In plaats daarvan argumenteert hij dat massageweld endemisch en veelvoorkomend was. Aan de andere kant deinst Limpach er voor terug om van zijn verhaal een eenzijdige veroordeling van de Nederlandse strijd-